

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ ๔ 7 เม.ย. 2552	ปีที่ 38	ฉบับที่ 13 703	หน้า 5
-------------------------------------	---------------------------------	--------------------	--------------------------	------------------

มรดกล้านนา

ขึ้นปีใหม่ ทำอย่างไรให้เป็นมงคล(๑)

ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านเวลาจากปีเก่าขึ้นสู่ปีใหม่ของคนล้านนาแต่โบราณกาล และสิ่งที่ต้องการทั่วไป คือหวังจะให้สิ่งที่ไม่ดีร้ายในปีที่ผ่านมาผ่านไปกับปีเก่า ขณะเดียวกันก็อยากให้สิ่งที่ดีบังเกิดขึ้นในปีใหม่ที่จะมาถึง กิจกรรมทางความเชื่อจึงถูกคิดขึ้นเพื่อรองรับความต้องการดังกล่าว จนกลายเป็นสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติสืบมา

กิจกรรมทางความเชื่อในช่วงเทศกาลสงกรานต์ บางอย่างอาจเลือนไปบ้าง บางอย่างยังคงดำรงอยู่ และเพื่อเป็นการทบทวนในแง่ของการปฏิบัติ ผู้เขียนขอเสนอวิธีปฏิบัติโดยจะเลือกเอาเฉพาะที่เป็นที่นิยมโดยองค์รวม ซึ่งจะอาศัยวันในช่วงนี้เสนอแต่ละวันสำคัญอันได้แก่ วันสังขานต์ล่อง วันเนา วันพญาวันและวันปากปีต่อไป

วันสังขานต์ล่อง

วันสังขานต์ล่องนี้ตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๑๓ เมษายน วันนี้ควรทำความสะอาดเคหสถาน ที่อยู่อาศัย ที่นอนหมอนมุ้ง พร้อมกระทำพิธีสระเกล้าดำหัวด้วยน้ำมันส้มป่อย

รายละเอียดเฉพาะพิธีกรรมสระเกล้าดำหัวนั้น ถ้าจะให้ศักดิ์สิทธิ์ ท่านให้น้ำจากแม่น้ำเจ็ดสาย จากบ่อน้ำเจ็ดบ่อ และน้ำจากวัดสำคัญอีกเจ็ดแห่ง มาใส่ไว้ในภาชนะ จากนั้นให้หาฝักแห้งของส้มป่อยที่มีจำนวนข้อเจ็ดข้อ ให้ได้จำนวนเจ็ดฝัก แต่ละฝักให้นำไปปิ้งไฟจากกองไฟที่ก่อขึ้นนอกชายคาบ้าน และกองไฟนั้นต้องก่อจากฟืนเจ็ดดุ้นเท่านั้น เมื่อปิ้งฝักส้มป่อยพอให้มีกลิ่นหอมแล้วให้นำไปแช่ไว้ในน้ำที่เตรียมไว้ ซึ่งอาจมีการเพิ่มเติมผงขมิ้น น้ำอบน้ำหอม ดอกแห้งของสารภี คำฝอยหรือดอกประโยงด้วยก็ได้ เสร็จแล้วเสกน้ำด้วยมนต์คาถาว่า

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	๗ ๗.ย. 2552	38	13 703	5

โอม สาธุการ คุรบาอาจารย์หื้อแก่กู โอมประสิทธิ พระฤๅษีเจ้าทั้ง ๕ ต้น โอม มหา
วชิรพมณฑ์ อันท่านประสิทธิหื้อแก่กู กุจักมนต์ปู่สั้มปอย ย่าสั้มปอยอันสุเจ้าเกิดมาฝ่าย
หน้าชอกฟ้าจักรวาล สุเจ้าเกิดมาเป็นต้นตะตู่ เป็นคุ่มแต่เก้า ต้นมิ่งจำเมืองนาค รากมิ่งจำ
ดินดำ ลำมิ่งจำดินแก่น คนทั้งหลายแล่นหาหมิง มาสระเกล้าดำหัว แม่นว่า

กูไปลดฮาวข้าวแสนท่า

แก้เนอปล่อยเนอ

กูไปลดขี่หมาน้ำชา

แก้เนอปล่อยเนอ

กูไปถูกดินดำแกบก้อง

แก้เนอปล่อยเนอ

กูไปต้องหลังเรือนแห่งท่าน

แก้เนอปล่อยเนอ

กูไปถูกยาแฝดแห่งท่านมาทา

แก้เนอปล่อยเนอ

กูไปถูกอ้ายลาน้อยตาเหลือง

แก้เนอปล่อยเนอ

กูไปถูกผีแดนเมืองแล่งนา

แก้เนอปล่อยเนอ

กูได้ข้าคาแต่ปีก่อน

แก้เนอปล่อยเนอ

กูได้เค็ดร้อนป่ห่อนหาย

แก้เนอปล่อยเนอ

กูได้ขงขวยฮีบมา

แก้เนอปล่อยเนอ

กูได้ท่องคำก็คำปขึ้น

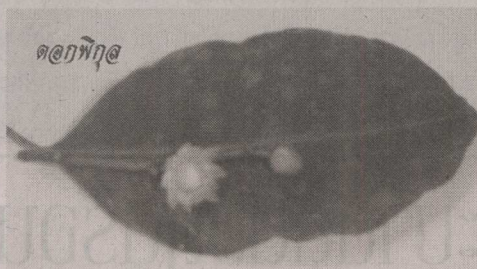
แก้เนอปล่อยเนอ

โอม ทุรา ทุรา เพทุรา สวาหาย ฯ

โอม พุทโร พุทริ รักษา รัมโม รัมมัง รักษา สังโฆ สังฆัง รักษา พุทโร
พุทริ กัณหา รัมโม รัมมัง กัณหา สังโฆ สังฆัง กัณหา

โอม สิริมา มหาสิริมา เฑระยัสสะลาภา อายุวัฒนา ภะวันตุ เม ฯ

อาคมดังกล่าว ท่านให้

ดอกพิกุล

เสกสั้มปอยจำนวน ๑ คาบ และเสก
น้ำสั้มปอยอีก ๑ คาบ จากพลังอัน
ศักดิ์สิทธิ์โดยธรรมชาติของฝักสั้มปอย
ผนวกกับฤทธาานุภาพจากการปิ้งไฟ
กระตุ้น ลำดับด้วยการเสกเป่าด้วยอาคม
ขลัง จึงเกิดพลังที่เชื่อกันว่าจะจัดเสียซึ่ง
เสนียดจัญไรและโศกภัยนานัปการ

หลังจากเสกน้ำแล้วให้ทำพิธีสระเกล้าดำหัว คือรดน้ำที่ศรีษะตน โดยปีนี้
ให้หันหน้าไปเฉพาะทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ท้ายที่สุดให้ตัดดอกพิกุล ซึ่งถือว่าเป็นดอกไม้นาม
ปีของปีนี้

อนึ่งสิ่งที่นิยมปฏิบัติคือการปลูกพืชไม้เถาประเภท ฟัก แฟง แตงร้าน โดยนิยม
เตรียมหลุมดินตื้นๆ ที่มีการเฝ้ามูลสัตว์แห้งเช่น วัว ควาย บนหลุมแล้วรดน้ำให้ชุ่มก่อนหน้า
นั้นหนึ่งคืน พอถึงวันสังฆานต์ล่องจะนำเมล็ดพันธุ์ลงปลูก ด้วยเชื่อว่าจะทำให้ชีวิตเจริญรุ่งเรือง
อายุยืนยาว และสิ่งสำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งคือ โบราณท่านห้ามเสพเมถุนในวันสังฆานต์
ล่องโดยเด็ดขาด หากฝ่าฝืนจะมีผลทำให้ชีวิตมีแต่ความมัวหมอง ตกต่ำไปตลอดทั้งปีเลยทีเดียว.

สนั่น ธรรมธิ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(ภาพประกอบโดย มาริสรา คำมูล)